

EESTI NSV PÕLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM
PÕLLUMAJANDUSLIKU PROPAGANDA VALITSUS

NÄIDIS-ÕPPEKAVA

LOOMAKASVATUSE ALUSED

(ZOOTEHNILISTE TEADMISTE MIINIMUM)

KOLMEAASTASTE ZOOTEHNILISTE KURSUSTE

I ÕPPEAASTA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS * TALLINN 1953

ARH

2/21931

1-19859
EESTI NSV PÖLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM
PÖLLUMAJANDUSLIKU PROPAGANDA VALITSUS

NÄIDIS-ÕPPEKAVA

LOOMAKASVATUSE ALUSED
(ZOOTEHNILISTE TEADMISTE MIINIMUM)

KOLMEAASTASTE ZOOTEHNILISTE KURSUSTE
I ÕPPEAASTA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1953

MAIDIS-ÖPERKAVA
TARTU ÜLICOOL RAAMATUKOGU
KIRJASTU

MAIDIS-ÖPERKAVA

TARTU ÜLICOOL RAAMATUKOGU
KIRJASTU

MAIDIS-ÖPERKAVA

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
21931

ARHIIVKOGU

MAIDIS-ÖPERKAVA
TARTU ÜLICOOL RAAMATUKOGU
KIRJASTU

Sissejuhatus

Põllumajanduse peamiseks ülesandeks elanikkonnale toiduainete ja tööstusele toorainete külluse loomisel on põllumajanduskultuuride saagi tõstmine ja ühisloomakasvatuse kiire suurendamine koos samaaegse loomade produktiivsuse tõusuga.

Arvestades seda, et kolhoosid on organisatsiooniliselt ja majanduslikult tugevnenud ning traktorijaamad varustatud uusima tehnikaga, tuleb praegu omistada väga suurt tähtsust nõukogude kaasaegse agronoomia- ja zootehnilise teaduse saavutuste ning eesrindlike kolhooside ja sovhooside rikkalike kogemuste propageerimisele ja nende juurutamisele kõikides kolhoosides.

Põllumajandusmeistrite ettevalmistamise kolmeaastased agro-zootehnilised kursused on ette nähtud selleks, et osutada kolhoosnikutele abi põllumajanduskultuuride saakide ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmisel.

Käesolev esimese õppeaasta näidis-õppekava näeb ette zootehniliste teadmiste miinimumi omandamist kolhoosnikute poolt.

Näidis-õppekava alusel tuleb õppegrupi juhatajatel koostada kohalikele oludele vastav konkreetne tööplaan, milles oleks ette nähtud kuulajaid tutvustada teaduslike uurimis- asutuste saavutuste ja eesrindlike majandite, samuti ka üksikute eesrindlaste-praktikute töökogemustega loomakasvatuse kõrgete näitajate saavutamisel.

Õppetöö põhivormiks kursustel on vestlustund. Õppetundide kvaliteedile tuleb õpetajal pöörata suurt tähelepanu. Õppetund peab olema lihtne, elav ja tihedalt seotud antud kolhoosi tootmise iseärasuste, võimaluste ja ülesannetega. Õppustel tuleb hulgaliselt kasutada näiteid eesrindlike majandite ja eesrindlaste kogemustest loomade arvu suurendamise, loomade säilitamise ja nendelt suurte toodangute saamise küsimuste kohta. Samuti on soovitatav õppetöös organiseerida eesrindlaste esinemisi. Tunduvalt aitab

tõsta õppetöö kvaliteeti hulgaliselt näitlike õppevahendite kasutamine tundides ja põllumajanduslike filmide näitamine kuulajaile.

Teemade läbivõtmist on soovitatav kohandada kolhoosis parajasti toimuvaile töödele, et praktilisi õppusi oleks võimalik läbi viia paralleelselt teoreetiliste tundidega, mis aitab palju kaasa omandatud teadmiste kinnistamisele ja nende praktikasse rakendamisele.

Tähtsaim kolmeaastaste õppuste töös on, et kuulajad õppetöö käigus omandatud teadmisi kasutaksid massiliselt kolhoosi tootmises. Selleks on õppegrupi juhatajatel tarvis kõigile kuulajaile anda kolhoosi tootmisplaaniga kooskõlas olevad konkreetset tootmisülesanded eesrindlike agro- ja zootehniliste võtete rakendamiseks oma töös. Osavõtjaile antud tootmisülesannete täitmist tuleb grupijuhatajal pidevalt kontrollida, juhtida ja abistada.

Õ P P E P L A A N

kolhoosikaadrite ettevalmistamiseks kolmeaastaste zootehniliste kursuste esimesel õppeaastal

Jrk. nr.	TEEMADE NIMETUSED	Õppetunde kokku	Neist	
			teoreetilisi	praktilisi töid ja eks- kursioone
1.	Partei ja valitsuse poolt põllumajandusele esitatud järjekordsed ülesanded ühisloomakasvatuse edasise arendamisel ja produktiivsuse tõstmisel.	4	4	—
2.	Põllumajandusliku artelli põhikiri — kolhoosielu põhiseadus.	4	4	—
3.	Söötade tootmine ühisloomakasvatusele. Eesrindlike kolhooside kogemusi söötade tootmise alal.	14	6	8
4.	Põllumajandusloomade anatoomia ja füsioloogia alused.	12	6	6
5.	Söötamise ja tõuaretuse alused.	10	6	4
6.	Veiste söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja loomakasvatuse eesrindlaste saavutusi ühisveisekasvatuse arendamisel. Lüpsmine ja piima algtöötlemine.	20	10	10

Jrk. nr.	TEEMADE NIMETUSED	Õppetunde kokku	Neist	
			teoreetilisi	praktilisi töid ja eks- kursioone
7.	Lammaste söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi ühislambakasvatuse arendamisel. Kõrgekvaliteedilise villa saamine.	12	6	6
8.	Sigade söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi ühis-seakasvatuse arendamisel.	20	10	10
9.	Hobuste söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine ning nende kasutamine mitmesugustel töödel. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi hobusekasvatuse arendamisel.	12	6	6
10.	Lindude söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi ühislinnukasvatuse arendamisel.	12	6	6
11.	Põllumajandusloomade haigused ja nende vältimine. Eesrindlaste kogemusi põllumajandusloomade täieliku säilitamise ja haiguste likvideerimise alal.	12	6	6
Kokku		132	70	62
Eksamid		10	10	—
Kõik kokku		142	80	62

T e e m a 1.

Partei ja valitsuse poolt põllumajandusele esitatud järjekordsed ülesanded ühisloomakasvatuse edasisel arendamisel ja produktiivsuse tõstmisel — 4 tundi.

Loomakasvatuse tähtsus NSV Liidu rahvamajanduses.

NLKP XIX kongressi direktiivid NSV Liidu arendamise viienda viie aasta plaani kohta aastaiks 1951—1955.

NSV Liidu Ülemnõukogu viiendal istungjärgul seltsimees G. M. Malenkovi kõnes püstitatud ülesanded loomakasvatuse arendamiseks.

NLKP Keskkomitee pleenumi otsus 7. sept. 1953. a. „NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise abinõudest”.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee määrus „Meie maal loomakasvatuse edasiarendamise ning kolhoosnike, tööliste ja teenistujate majapidamistele määratavate loomakasvatussaaduste kohustuslike müüginormide alandamise abinõudest”.

Edusammud loomakasvatuse taastamisel ja edasiarendamisel sõjajärgsel perioodil NSV Liidus, selle hulgas eriti Eesti NSV-s.

Põllumajanduse eesrindlastele sotsialistliku töökangelase aunimetuse andmine ja nende autasustamine NSV Liidu ordenite ja medalitega kõrgete näitajate saavutamise eest loomakasvatuses.

Valitsuse abi kolhoosidele loomakasvatuse arendamisel. Sotsialistlik võistlus kolhooside loomakasvatajate vahel. Ettevalmistumine üleliiduliseks põllumajandusnäituseks.

T e e m a 2.

Põllumajandusliku artelli põhikiri — kolhoosielu põhiseadus — 4 tundi.

Põllumajandusliku artelli eesmärgid ja ülesanded. Maa ja selle kasutamine artellis. Ühiskondlike ja isiklike huvide ühendamine kolhoosis. Artelli tootmisvahendid. Artelli ja tema juhatuse tegevus.

Artelli ainelised vahendid. Riiklike kohustuste täitmine ja sissetulekute jaotamine.

Artelli juhtimine ja asjaajamine. Kolhooside organisatsioonilis-majanduslik tugevdamine.

T e e m a 3.

Söötade tootmine ühisloomakasvatusele. Eesrindlike kolhooside kogemusi söötade tootmise alal — 6 tundi.

Tugeva söödabaasi tähtsus loomakasvatuse arendamisel ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmisel. Loomakasvatuse arendamise kolme aasta plaaniga antud ülesanded söödabaasi kindlustamise ja söötade tootmise mehhaniseerimise alal.

Taimakasvatuse suured saagid kolhoosides söödabaasi kindlustamise alusena. Söödatootmisbrigaadide moodustamine. Masina-traktorijaamad ja maaparandusjaamad ning

nende osatähtsus loomakasvatusele kindla söödabaasi loomisel.

Põldheina kasvatamine. Mõisted heinavälja põllu- ja söödakülvikordadest. Antud rajoonile soovitatavad söödakülvikordade tüübid. Mitme- ja üheaastaste heintaimede agrotehnika. Söödateraviljade kasvatamine.

Mahlakate söötade tootmine. Söödajuurviljad, kartul ja maapirn. Silokultuurid (päevalill, mais, söödakapsas, mesik). Mahlakate söötade viljelemise agrotehnika kõrgete saakide tagamiseks. Mahlakate söötade kasvatamine farmilähedastes külvikordades. Haljaskonveier. Antud rajoonile sobivad kultuurid ja nende järjestus haljaskonveieris eri loomaliikide jaoks.

Söötade sileerimine. Sileerimise põhimõtted. Silokultuurid. Metsikult kasvavate taimede ja taimekasvatuse jäätmete kasutamine sileerimiseks. Silohoidlad. Silo valmistamise, säilitamise ja hoidlast võtmise tehnika. Silo kvaliteedi hindamine.

Eesrindlike kolhooside ja söodatootmisbrigaadide töökogemusi söödakultuuride alal suurte saakide saamisel ja loomakasvatusefarmide kindlustamisel söötadega.

Looduslike heina- ja karjamaade iseloomustus. Heina- ja karjamaade tootlikkus. Heina- ja karjamaade põhiline ja pealtparandus. Heina- ja karjamaade hooldamine. Looduslike söödakülvikute õige kasutamine. Heina kvaliteet ja heinakoristuse tähtsused.

Eesrindlike kolhooside, parimate söodatootmisbrigaadide ning eesrindlaste töövõtete juurutamine igas kolhoosis.

Praktilised tööd — 8 tundi.

Eesrindlike kolhooside söödakülvikordade skeemide läbiarutamine. Heintaimede, söödateraviljade ja mahlakate söötade (päevalille, maisi, söödakapsa ja mesika) viljelemise agrotehnika tundmaõppimine.

Söötade sileerimistehnika tundmaõppimine. Silohoidlate korrasoleku kontrollimine. Osavõtt söötade sileerimisest. Silo kvaliteedi hindamine. Heina- ja karjamaade tootlikkuse määramine. Mitmesugusel ajal koristatud heina kvaliteedi hindamine. Heina- ja karjamaade parandamise tööplaanide tundmaõppimine.

Teema 4.

Põllumajandusloomade anatoomia ja füsioloogia alused — 6 tundi.

Loomorganismi ehitus. Mõisted rakkudest, kudetest, elunditest ja elundsüsteemidest. Organismi ja teda ümbritseva keskkonna vastastikune seos. Ainevahetus. Söötmise ja pidamise mõju loomade arenemisele, välisvormidele ja produktiivsusele.

Liikumiselundid. Skelett ehk luustik. Kere-, pea- ja jäsemete skelett. Lihastik. Lihaste ehitus ja talitlus. Luude ja lihaste kasvu ja arenemist mõjutavad tegurid.

Seedeelundid: hobustel, mäletsejatel ja sigadel. Söötade liikumine ja seedimine seedetraktis. Fermendid ja nende osatähtsus seedeprotsessis. Toitainete imendumine.

Hingamiselundid, nende ehitus ja talitlus. Kopsu- ja koehingamine.

Vereringe-elundid. Süda ja veresooned. Nende ehitus ja talitlus. Vere koostis. Lümf ja selle tähtsus.

Erituselundid. Neerud, kusiti, kusepõis ja kusejuha, nende ehitus ja talitlus.

Sigimiselundid. Isas- ja emaslooma suguelundid, nende ehitus ja talitlus. Viljastumisprotsess. Sugurakud. Loote arenemine emaslooma organismis.

Mõisted närvisüsteemist. Mõisted meeleeelunditest (nägemine, kuulmine, maitsmine, haistmine, kompimine).

Sisesekreetsiooni-elundid.

Keha väliskate. Naha ehitus, higi- ja rasunäärmed, karvad. Piimanäärmed, nende ehitus ja talitlus.

Praktilised tööd — 6 tundi.

Terve looma tapmisel saadud skeleti ja mitmesuguste elundite tundmaõppimine.

Hingamis-, seede-, vereringe-, sigimis- ja erituselundite talitluste tundmaõppimine. Siseelundite asetsemise tundmaõppimine ja nende vaatlemine lahatud looma juures või näitlikel vahenditel.

Teema 5.

Söötmise ja tõuaretuse alused — 6 tundi.

Põllumajandusloomade õige, täisväärtusliku ja häireteta söötmise tähtsus ja selle mõju loomade produktiivsusele, tervisele ja järglastele.

Söötades sisalduvad toitained ja nende tähtsus põllumajandusloomadele: valgud, rasvad, süsivesikud. Mineraalained ja vitamiinid. Söötade klassifikatsioon. Mõisted söötade toiteväärtusest. Söötade võrdlemine toiteväärtuse järgi. Söötühik. Koresöödad. Hein, põhk ja aganad. Heina toiteväärtuse tõstmise abinõud. Karjamaasööt. Mahlakad söödad. Söödajuurvili, kartul, silo. Mainitud söötade toiteväärtus.

Jõusöödad. Söödateravili, teraviljajäätmed. Toiduainete tööstuse jäätmed loomasöödana. Loomsed söödad. Kombineeritud söödad.

Mineraalsöödad. Mineraalsöötade liigid. Mineraalsöötade varumine kohalikest allikatest.

Söötade kogumine, arvestus ja säilitamine. Söötade hulga kindlakstegemine kaalumise ja mahumõõdu järgi. Söötade kulutamise kontrollimine.

Söötade söötmiseelne ettevalmistamine. Söötade (põhu jt.) töötlemise viisid, et tõsta nende kvaliteeti ja toitvust (lupjamine, aurutamine jne.). Söötade etteandmise järjekord. Mõisted põllumajandusloomade söötmise normeerimisest. Põllumajandusloomade söödaratsiooni kohta esitavad nõuded. Eesrindlike kolhooside praktika söötade toiteväärtuse tõstmisel.

Põllumajandusloomade aretuse üldised alused. Mõisted tõuaretustööst. Tõuaretustöö veiste, lammaste, sigade ja hobuste kvaliteedi parandamisel. Abinõude süsteem tõuaretustöö parandamiseks. I. V. Mitšurini ja T. D. Lõssenko õpetus organismide muutlikkusest ja pärilikkusest. Mõisted aretus- ja paaridevalikust. Põllumajandusloomade aretamise meetodid. Põllumajandusloomade kehaehitus. Tõuaretustöö parandamise peamised abinõud. Loomakasvatusfarmide kindlustamine puhtatõuliste isassuguloomadega. Tootmis- ja tõuaretuslik arvestus. Riiklikud tõuraamatud. Põllumajandusloomade boniteerimine. Tõufarmid ja riiklikud tõulavad.

Praktilised tööd — 4 tundi.

Söötade söötmiseelse ettevalmistamise võtete omandamine: põhu, heina ja rohu hekseldamine; põhu ja aganate hautamine, põhu lupjamine ja teiste võtete kasutamine söötade toitvuse tõstmiseks ning kvaliteedi parandamiseks; juurvilja ja kartulite pesemine ning peenendamine, silo väljavõtmine hoidlast, kartulite keetmine. Jõusöötade pee-

nendamine. Söödashude valmistamine. Ebasoovitavate ja loomade tervisele ohtlike lisandite (rauatükide, roiskunud söödashude jne.) söödash eemaldamise viisid.

T e e m a 6.

Veiste söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja loomakasvatuse eesrindlaste saavutusi ühisveisekasvatuse arendamisel. Lüpsmine ja piima alg-töötlemine — 10 tundi.

1. Veisekasvatuse rahvamajanduslik tähtsus. Piim ja piimasaadused ja nende tähtsus elanikkonna toitlustamisel. Veisekasvatusest saadav lihatoodang. Nahad ja muud tooraineliigid. Veisesõnnik.

2. Veiste aretuse organiseerimine ja tehnika. Aretuse ülesanded: tagada veiste arvu kiire suurenemine, nende kvaliteedi paranemine ja toodangu tõus.

Eesti NSV-s, sealhulgas eriti antud rajooni kolhoosides kasvatatavate plaaniliste veisetõugude aretuse eesmärk ja iseloomustus. Sugupullide valik. Lehmade valik pullidega paaritamiseks (paaridevalik). Aretustehnika. Pull- ja lehm-mullikate suguline küpsus ja vanus paaritusvõime avaldumisel. Noorveiste vanus sugude järgi eraldamisel. Pull- ja lehm-mullikate vanus esmakordse paarituse läbiviimiseks. Pullide ja lehmade paarituseks ettevalmistamine. Pulli sperma (seemne) kvaliteedi hindamine.

Lehmade inna kindlakstegemine. Paarituste ja kunstliku seemendamise läbiviimine. Paaritusplaan. Paaritamiseviisid: käest- ja vabapaaritus ning kunstlik seemendus. Sama inna ajal paarituste kordamine. Paarituste ja kunstliku seemendamise tagajärgede kontrollimine. Lehmade tiinuse kestus. Lehmade ahtruse põhjused. Lehmade sigimatuse, ahtruse ja abortide vastu võitlemine. Sugupulli paarituskoormus (-normid). Sugulusaretuse mittelubatavus kolhooside farmides.

Eesrindlike kolhooside ja loomakasvatuse eesrindlaste kogemusi veiste arvu suurendamisel ja remontloomade kasvatamisel ning karja täiustamisel.

3. Sugupullide söötmine ning pidamine paaritus- ja paaritusvabal perioodil laudas ja karjamaal. Söötade ja pidamistingimuste mõju sugupullide sperma kvaliteedile ja sugupullide kasutamisele paaritusteks. Pullide söötmiseks kasutatavad söödash. Söödasharatsioonide näidised. Söötade ette-

andmise kord. Sugupullide hooldamine. Jalutuskäigud. Sugupullide rakendamine kergele tööle. Sugupullide pidamine koplites. Sugupullide naha puhastamine, sõrgade värkimine ning nende ujutamine. Ettevaatusabinõude rakendamine sugupullide talitamisel.

Sugupullide nina rõngastamine. Talutuskepid.

4. Lehmade ja tiinete mullikate poegimiseks ettevalmistamine ja poegimiste korraldamine.

Lehmade söötmine, pidamine ja hooldamine. Lehmade kinnijätmise tähtajad ja tehnika. Tiinuskalender. Lehmade söötmine kinnisperioodil. Tiinete kinnislehmade toitumuse mõju nende järgneva lüpsiperioodi piimatoodangule. Kinnislehmade ja tiinete mullikate söödaratsioonide näidiseid. Lehmade söötmine poegimise eel ja esimesed päevad pärast poegimist. Söötade etteandmise kord. Kinnislehmade jalutamise organiseerimine. Poegimisruumi ettevalmistamine, sisustamine ja hoidmine puhtana. Lehma üleviimine poegimisruumi ja ettevalmistamine poegimiseks. Sünnitusabi. Vastsündinud vasika vastuvõtmine. Vasika üleandmine profülaktooriumi. Profülaktooriumi sisustus. Vasikate sulud (puurid). Vasikate märgistamine. Vasikate kaalumine.

Esimese lüpsi aeg pärast lehma poegimist. Udara hooldamine. Lüpsikordade arv päevas (lüpsisagedus).

5. Vasikate ja mullikate kasvatamine. Mõisted noorloomade suunavast kasvatamisest väärtuslike tõuomadustega kõrgetoodanguliste loomade saamiseks. Noorlooma kasvu ja arenemist mõjutavad tegurid. Vasikate söötade ning söötmis-, pidamis- ja hooldamistingimuste kohta esitatavad nõuded. Vasikate ja mullikate kaaluiivete ja söötmise plaanimine nende mitmesugustel kasvujärkudel.

Vasikate söötmine ja pidamine piimaperioodil. Ternespiima tähtsus ja selle andmise aeg vasikale pärast sündi. Ternespiima jootmine. Eesti NSV eesrindlikes (eriti antud rajooni) kolhoosides, samuti NSV Liidu teiste vabariikide parimates majandites rakendatud vasikate jootmisskeemide analüüsimine. Vasikale joodetava täispiima ja lõssi hulk. Jootmiskordade arv päevas. Vasikate harjutamine võimalikult varasemas eas sööma heina, mahlakaid ja jõusöötasid.

Kõrreliste-liblikõieliste vitamiinheina, punaste porgandite ja heakvaliteedilise silo söötmise tähtsus vasikatele. Mine-raallisasööda andmine. Üleminek lõssi jootmisele. Vasikatele puhta värsket vee andmine joogiks. Heinatee jootmine. Atsidofiilpiima ja kaerakiisli andmine vasikatele. Vasikate

pidamine individuaal- ja rühmsulgudes. Allapanu vahetamine. Vasikate puhastamine. Jalutamise organiseerimine. Vasikalauda põranda, akende ja sulgude hoidmine puhtaina. Tuuletõmbuse ja niiskuse vältimine vasikalaudas. Ruumide õhustamine ventilatsiooniseadmete ja õhuakende abil. Vasikate kasvatamine külmkasvatuse meetodil, silmas pidades S. I. Steimani poolt näidatud tingimusi (rikkalik söötmine, vasikate pidamine kuni 3 kuu vanuseni avarates, rikkaliku allapanuga individuaalpuurides, puhas, kuiv, valge ja ilma tuuletõmbuseta vasikalaut ning vasikate igapäevane jalutama laskmine). Vasikate kasvu ja arenemise kontrollimine. Karjamaa valik vasikate jaoks ja karjamaa kasutamine. Vasikate karjatamine. Vasikalauda tööde päevakord eri aastaegadel.

Kõrgetoodangulistelt lehmadel saadud vasikate üleskasvatamise iseärasusi (kasvatamine suurte täispiima ja teiste söötade annustega ning pidamine väga heades tingimustes).

Noorloomade söötmine ja pidamine pärast piimaperioodi. Kore- ja mahlakate söötade ja nende kvaliteedi tähtsus noorloomade üleskasvatamisel. Noorloomade laagriiviiline pidamine. Söötade ettevalmistamine ja söötmise tehnika. Söödajavaduse arvestus lauda- ja karjamaa-perioodiks. Noorloomade söödaratsioonide näidiseid. Noorloomade kindlustamine vitamiinirikaste ja mineraalsöötadega. Noorloomade pidamine ja hooldamine lauda- ja karjamaaperioodil. Karjamaa valik noorloomadele ja karjatamise organiseerimine. Eesrindlike vasikatalitajate töömeetodite tundmaõppimine.

6. Lehmade söötmine, pidamine ja lüpsiperioodiks ettevalmistamine. Eesrindlike kolhooside ja lüpsjate kogemusi lehmade ettevalmistamisel lüpsiperioodiks.

Lüpsilehmade söötmise organiseerimine ja tehnika lauda-perioodil. Söödaratsioonide näidiseid. Lehmade jootmine. Veiselauda tööde päevakord ja selle tähtsus lehmade produktiivsuse tõstmisel.

Lehmade puhastamine ja määratud kehaosade pesemine. Laudaruumide hoidmine puhtaina. Sõnniku eemaldamine laudast. Sõnniku säilitamine sõnnikuhoidlas ja patareides. Sõnniku rikastamine mineraalväetistega.

Lehmade igapäevaste jalutamiste organiseerimine. Sarvetste lõikamine.

Laudaspidamiselt ja -söötmiselt üleminek karjamaaperioodile.

Lüpsilehmade pidamine ja söötmine karjamaal.

Söödaratsioonide näidiseid. Lehmadele lisaööda andmise organiseerimine. Kopliviisiline karjatamine. Karjatamise tehnika. Karjuse ülesanded ja tähtsus lehmade produktiivsuse tõstmisel. Ööpäevane karjatamine. Tööde päevakord lüpsilehmade karjatamisel mitmesuguste tingimuste puhul. Lüpsilehmadele haljaslisaööda andmine. Joogikohtade korraldamine. Lüpsikordade arv. Abinõude rakendamine kõrge kvaliteedilise piima saamiseks.

7. Lüpsimine ja piima algtöötlemine. Lehmapiima koostis. Lüpsmise kord ning lüpsikvaliteet ja nende mõju lehmade piimatoodangule ning piima rasvasusele.

Heakvaliteedilise puhta piima saamise reeglid. Lüpsjate isiklik hügieen. Abinõud lüpsja käte haigestumise vältimiseks. Piimanõude hooldamine (pesemine, kuivatamine, tuulutamine). Piima ümbervalamine ja kurnamine. Lüpstud piima arvestus.

Meierei (piimatööstus). Meierei ehitus ja sisustus. Piima puhtuse määramine.

Piima algtöötlemine. Piima jahutamine ja säilitamine. Jäähoidla ehitus. Jäävarumine. Piima pastöriseerimine. Piima koorimine. Koorelahutajaga töötamine.

Praktilised tööd — 10 tundi.

Farmi zootehnilise arvepidamise ning paaritus- ja poegimisplaani tundmaõppimine. Sugupullide ja lehmade paarituseks ettevalmistamise tehnika tundmaõppimine. Pulli ja lehma paarituseks väljatoomine. Pullilt sperma võtmise ja sperma kvaliteedi hindamise tehnika tundmaõppimine. Indlevate lehmade innatunnuste vaatlemine. Ekskursioon kunstliku seemenduse punkti.

Valvesolek poegimisruumis, lehmade poegimiseks ettevalmistamise ja esmaabiandmise võtete omandamine.

Vasikate kaalumine. Kaaluiivete kindlakstegemine. Vasikate märgistamine. Vasikate jootmine kummilutiga varustatud jootmisnõudest. Vasikalaudas kasutatavate nõude puhastamine ja pesemine. Vasikate, nende sulgude ja asemete ning lauda vahikäikude puhastamine. Eesrindlikes kolhoo-sides rakendatud vasikate jootmise skeemide arutamine. Vasikate karjamaa vaatlemine. Vasikate karjatamise tehnika ja võtete tundmaõppimine. Osavõtt vitamiinirikaste söötade varumisest vasikatele (hein, silo, juurvili).

Eesrindliku vasikakasvatusega farmi külastamine.

Lehmade lüpsiks ettevalmistamise võtete omandamine. Lehmade ja pullide puhastamise tehnika omandamine. Sõrgade lõikamise tehnika. Sõnniku väljaviimine laudast ja selle õige paigutamine sõnnikuhoidlasse või patarisse. Sõnniku rikastamine mineraalväetistega.

Lüpstud piima arvestamine.

Koorelahutajaga töötamine. Ekskursioonid. ligemasse koorejaama ning või- ja juustutööstusse.

T e e m a 7.

Lammaste söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi ühislambakasvatuse arendamisel. Kõrge kvaliteedilise villa saamine — 6 tundi.

1. Lambakasvatuse rahvamajanduslik tähtsus. NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrus 25. juunist 1951 ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus 7. septembrist 1951 abinõudest villavarumise suurendamiseks ja lambakasvatuse arendamiseks 1951.—1955. aastal. Lammaste majanduslikult kasulikud omadused ja nende õige kasutamine. Lambakasvatuse peamised saadused: vill, liha, karus- ja kasukanahad.

2. Lammaste aretuse organiseerimine ja tehnika. Eesti NSV-s, sealhulgas eriti antud rajooni kolhoosides kasvatavate plaaniliste lambatõugude majanduslik tähtsus ja iseloomustus. Noorjäärade ja -uttede suguline küpsus ja vanus paaritusvõime avaldumisel. Noorlammaste vanus sugude järgi eraldamisel. Paarituste organiseerimine ja läbiviimine lambakasvatuses. Noorlammaste vanus esmakordseks paarituseks. Uttede ja jäärade ettevalmistamine paarituseks. Sugujäärade valik, kelle omadused peavad ületama paaritavate uttede kvaliteeti. Sugulusaretuse lubamatus kolhooside farmides. Jäära sperma kvaliteedi kontrollimine. Uttede inna kindlakstegemine. Uttede kunstlik seemendus. Jäära suguline koormus. Kunstliku seemenduse tehnika. Teistkordne seemendamine. Paaritustulemuste kontrollimine. Käestpaaritus. Uttede tiinuse kestus. Uttede ahtruse vastu võitlemine.

Eesrindlaste töökogemusi lammaste arvu suurendamise ja remontlammaste kasvatamise ja lambakarja kvaliteedi parandamise alal.

3. Tiinete uttede pidamine. Tiinete uttede täisväärtusliku söötmise ja õige pidamise tähtsus tervete tallede saamiseks.

Tiinete uttede söötmine ja pidamine tiinusjärkude järgi. Tiinete uttede hooldamine.

4. Uttede poegimise läbiviimine. Uttede ettevalmistamine poegimiseks. Ruumide ja inventari ettevalmistamine uttede poegimiseks. Uttede poegimine. Vastsündinud tallede vastuvõtmine. Tallede ja nende emade märgistamine. Tallede arvestamise tehnika massilise poegimise perioodil.

5. Uttede ja tallede söötmine ja pidamine imetamisperioodil. Uttede ja tallede rühmitamine sakmanitesse (uttede rühmad koos ühevanuseliste talledega). Tallede lisa söötmine. Tallede kasvatamine laudaperioodil. Tallede saba lõikamine. Jäär tallede kastreerimine.

6. Tallede söötmine ja pidamine võõrutamise ajal. Tallede võõrutamine. Tallede söötmine ja pidamine pärast võõrutamist. Suguloomadeks valitud jää- ja utt tallede kasvatamine. Tallede söödaratsioonid. Tallede kasvu ja arenemise kontrollimine. Tallede üleviimise tähtaeg ja kord täiskasvanud lammaste rühma. Eesrindlike kogemusi tallede kasvatamise alal.

7. Lammaste söötmine ja pidamine laudaperioodil. Valitsuse poolt määratud söödavarumise normid ühe lamba kohta. Söötade valik lammastele talveperioodiks. Lammastele varutud heina ja teiste söötade kvaliteedi kohta esitatavad nõuded. Lammaste tüüp-söödaratsioonid. Söötade õigeaegne kohalevedu lambalautade juurde. Söötade söötmise järjekord talveperioodil. Söötade etteandmise tehnika. Lammaste jootmine. Soola andmine lammastele. Farmi tööde päevakord talveperioodil. Lammaste hooldamine. Lammaste nuumamine. Lammaste toitumuse kontrollimine. Lammaste õige söötmine ja selle tähtsus villatoodangu suurendamisel ja villa kvaliteedi parandamisel.

8. Lammaste söötmine ja pidamine karjamaaperioodil. Karjamaa kohta esitatavad nõuded. Lammaste arv karjamaa iga hektaari kohta. Joogikohtade korraldamine. Üleminek laudaspidamiselt karjamaal-pidamisele. Karjatamise tehnika ja tööde päevakord karjamaaperioodil. Hea karjamaa tähtsus villatoodangu suurendamisel ja villa kvaliteedi säilitamisel. Lammaste karjamaanuum. Karjatamise iseärasusi karjamaanuuma puhul. Kaaluiivete kontrollimine karjamaanuumaal. Eesrindlike kolhooside ja lamburite kogemusi lammaste karjatamise alal.

9. Lammaste pügamine ja villa andmine riigile. Võitlus kõrgekvaliteedilise villa saamise eest. Villa peamised vead

ja abinõud nende kõrvaldamiseks. Lammaste pügamise ajad. Pügamisplaan. Ruumide ja inventari ettevalmistamine. Pügamise viisid. Mehaaniline pügamine. Pügamise reeglid ja tehnika. Villa klassifitseerimine, pakkimine ning üleandmine riigile. Villa arvestamine.

Praktilised tööd — 6 tundi.

Osavõtt lammaste paarituseks ettevalmistamise ja paarituse läbiviimise töödest. Sugujäärade ettevalmistamine paarituseks. Praktilised tööd uttede inna kindlakstegemisel ja kunstlikul seemendamisel. Parimate lamburite töökogemuste tundmaõppimine. Ekskursioon eesrindlikku lambafarmi ja kunstliku seemenduse punkti. Osavõtt uttede poegimiseks ettevalmistamisest. Tallede vastuvõtmine sünnil. Valvesolek poegimisruumis. Lammaste karjamaal-pidamiselt laudaspidamisele ja vastupidi — laudaspidamiselt karjamaal-pidamisele üleviimise praktiline tundmaõppimine. Osavõtt talvistest töödest lammaste söötmisel ja hooldamisel. Lammaste rühmsöötmise organiseerimise võtted. Lammastelt kõrgekvaliteedilise villa saamise ja säilitamise meetodite tundmaõppimine.

Osavõtt lammaste pügamisest. Lammaste pügamisvõtete omandamine (käsitsi- ja elekterpügamine).

T e e m a 8.

Sigade söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi ühisseakasvatuse arendamisel — 10 tundi.

1. Seakasvatuse rahvamajanduslik tähtsus. Sigade majanduslikult kasulikud omadused ja nende kasutamine (suur sigivus, kiire täiskasvanuks saamine, tiinuse lühike kestus, varavalmivus).

2. Sigade aretuse organiseerimine ja tehnika. Eesti NSV-s, sealhulgas eriti antud rajooni kolhoosides kasvatavatate plaaniliste seatõugude iseloomustus. Sugukultide valik. Emiste valik kultidega paaritamiseks (paaridevalik). Sugulusaretuse lubamatus kolhooside tootmisfarmides. Tõugudevahelise tarberistamise rakendamine kolhoosides.

Iga emise kohta aastas 1,5—2 pesakonna saamise organiseerimine.

Aretustehnika. Noorkultide ja -emiste suguline küpsus ja vanus esmakordseks paarituseks. Noorsigade vanus sugude

järgi eraldamisel. Kultide ja emiste ettevalmistamine paarituseks. Kuldi sperma kvaliteedi hindamine. Emiste inna kindlakstegemine. Paarituste läbiviimine. Emise kahekordne paaritamine ühe inna ajal kahe erineva kuldiga. Sugukuldi paarituskoormus (-normid). Paaritustagajärgede kontrollimine. Emiste tiinuse kestus. Sagendatud poegimised. Emise paaritamise aeg pärast poegimist. Eesrindlike kolhooside kogemusi sigade arvu suurendamisel ja remontsigade kasvatamisel ja täiustamisel. Eesrindlaste töömeetodite tundmaõppimine sigade aretuse alal.

3. Kultide söötmine, pidamine ja hooldamine. Söödaratsioonide näidiseid. Kultide söötmise tehnika paaritus- ja paaritusvabal perioodil laudas ja karjamaal. Kultide söötmine söötadega, mis sisaldavad rohkesti valke, mineraalaineid ja vitamiine. Igapäevased jalutamised. Kultide pidamine kuivades, soojades ja puhastes ruumides.

4. Tiinete emiste söötmine. Tiinete emiste söödaratsioonide näidiseid. Emiste talvise ja suvise söötmise ja pidamise tehnika mitmesugustel tiinusjärgudel. Tiinete emiste söödad.

5. Poegimiste korraldamine. Emiste ettevalmistamine poegimiseks. Sulgude ettevalmistamine ja nende desinfitseerimine, põrsaste jaoks kastide valmistamine ja allapanu varumine. Ettevaatusabinõud emiste söötmisel vahetult enne ja pärast poegimist. Emiste poegimise läbiviimine. Öövalve korraldamine poegimise perioodil. Poegivate ja poeginud emiste ning põrsaste hooldamine. Põrsaste kaalumine ja märgistamine. Põrsaste esmakordne imema asetamine. Eesrindlaste kogemusi paljupõrsaliste pesakondade üleskasvatamisel. Abinõud emiste haigestumise vältimiseks udara-põletikku.

6. Emiste ja põrsaste söötmine ja pidamine imetamisperioodil. Emiste söötmine pärast poegimist. Emiste söötmissnormide olenevus imikpõrsaste arvust. Imetavate emiste söödad ja söötade ettevalmistamise viisid. Imetavate emiste pidamine ja hooldamine. Imikpõrsastele lissööda andmise algus ja selle andmise kord (piim, jõusöödad, mahlakad söödad jt.). Põrsaste lissöötmise skeemid. Vitamiinide ja mineraalsöötade tähtsus põrsaste üleskasvatamisel. Atsido-fiilpiima, putrude ja kiislite valmistamine. Terade röstimine (küpsetamine). Põrsaste võõrutamise aeg ja kord.

7. Võõrdepõrsaste kasvatamine. Emiste söötmine ja hooldamine põrsaste võõrutamise ajal. Võõrdepõrsaste söötmine ja pidamine kuni 4 kuu vanuseni.

Põrsaste rühmitamine. Kesikute söötmine ja söödad talve- ja suveperioodil. Sugunoorkultide ja -nooremiste kasvamine. Nuumamiseks ettenähtud kultpõrsaste ja nooremiste kastreerimine. Kesikute rühmitamine soo, eluskaalu, vanuse ja kasutusotstarbe järgi. Põrsaste ja kesikute kasvu ja arenemise kontrollimine. Põhimõõdud. Kesikute üleviimise tähtajad ja kord täiskasvanud sigade rühma. Eesrindlaste kogemusi põrsaste üleskasvatamise alal.

8. Sigade nuumamine: liha-, poolrasva- ja rasvanuum. Eri nuumaliikide tähtsus ja ülesanne. Sigade nuumalepaneku ja nuumalt äravõtmise aastaplaani koostamine. Sigade nuumamise organiseerimine ja tehnika oma majandis toodetud söötadega. Tüüp-söödaratsioonid mitmesuguste nuumaliikide puhul eri aastaaegadel ja eri nuumaperioodidel. Sigade nuumamiseks ettevalmistamine karjamaal. Sigade nuumakäigu kontrollimine. Eesrindlaste töömeetodid sigade nuumamise alal.

Praktilised tööd — 10 tundi.

Zootehnilise arvestuse ning paaritus- ja poegimisplaani tundmaõppimine kolhoosi farmis. Kultide ja emiste paarituseks ettevalmistamise meetodite tundmaõppimine. Eesrindliku seafarmi külastamine. Osavõtt kultide ja emiste valikust suguloomadeks. Abistamine kultpõrsaste kastreerimisel.

Sugukultide ja emiste hooldamisvõtete omandamine. Sigade puhastamine, pesemine ja sõrgade hooldamine. Emise udara masseerimise võtete omandamine. Pangede, katelde, söödakünade ja muu inventari pesemine. Eesrindlikes kolhoosides rakendatud sigade söödaratsioonidega tutvumine. Osavõtt söötade ettevalmistamisest söötmiseks. Söötade etteandmine. Söötade söödavuse kontrollimine. Osavõtt mitmesuguste söödaliikide varumisest sigadele (haljasööt, silo, mineraalsööt).

Osavõtt emiste poegimise läbiviimisest farmis. Põrsaste kaalumine. Põrsaste esmakordne imema asetamine. Imikpõrsaste lisa söötmine. Remontnoorsigade söötmis- ja pidamisviiside tundmaõppimine. Sigade valik nuumaks. Noorsigade kaalumine ja kasvus mahajäänud sigade kindlaks tegemine. Sigade rühmitamine eluskaalu, soo ja vanuse järgi. Eri nuumaliikide puhul kasutatavate näidissöödaratsioonide läbiarutamine.

Hobuste söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine ning nende kasutamine mitmesugustel töödel. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi hobusekasvatuse arendamisel — 6 tundi.

1. Hobusekasvatuse rahvamajanduslik tähtsus. Elava ja mehaanilise veojõu kasutamise ühendamine kolhoosis. Hobuste kasutamine põllumajanduses, metsatöödel ja teistes rahvamajandusharudes.

2. Hobuste aretuse organiseerimine ja tehnika. Eesti NSV-s, sealhulgas eriti antud rajooni kolhoosides kasvatavatate plaaniliste hobusetõugude aretuse eesmärk ja lühike kirjeldus. Sugutäkkude valik. Märade valik täkkudega paaritamiseks (paaridevalik).

Söötmis-, hooldamis-, pidamis- ja kasutamistingimuste parandamine töö- ja suguhobuste kvaliteedi tõstmise alusena.

Aretustehnika. Täkkude ja märade suguline küpsus ja vanus esmakordseks paarituseks. Paarituskampania hobusekasvatuses. Täkkude ja märade ettevalmistamine paarituseks. Täkkude sperma kvaliteedi kontrollimine. Märade inna kindlakstegemine. Märade inna proovimise ja paaritamise viisid ja tehnika. Täku paarituskoormus käestpaaritusel. Ettevaatusabinõude rakendamine paaritusel. Kunstlik seemendus. Paaritustulemuste kontrollimine. Märade ahtruse ja abortide vältimine. Märade tiinestumist soodustavate abinõude rakendamine. Sugutäku söötmine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside hobusefarmide kogemusi hobuste arvu suurendamisel ja nende kvaliteedi parandamisel.

3. Tiinete märade söötmine, pidamine ja hooldamine. Tiine mära söötmis- ja pidamistingimuste mõju loote arenemisele. Tiinete märade töölerakendamise reeglid. Söötmisnormid ja söödaratsioonide näidiseid.

4. Varssumise läbiviimine ja vastündinud varsa hooldamine. Varssumisruumide ettevalmistamine. Varssumine. Vastündinud varsa vastuvõtmine. Mära hooldamine varssumise ajal. Noorhobuste suunav kasvatamine.

5. Imetava mära ja varsa söötmine ja hooldamine. Imetava mära niisugune söötmine, mis tagab tema piimatootvuse suurenemise. Imetavatele märadele liikumise võimaldamine ja nende järkjärguline töölerakendamine. Üleviimine karjamaal pidamisele. Varssadele lisa söödaks jõusööda and-

mine. Varssade võõrutamine. Võõrutatud varssade üleandmine hobusefarmidele üleskasvatamiseks.

6. Varssade kasvatamine pärast võõrutamist. Varssade arenemise kontrollimine. Söötmine, jootmine ja hooldamine. Regulaarne puhastamine, kapjade värkimine ja jalutamine. Noorhobuste ruumide korrastamine ja sisustamine. Tallitööde päevakord noorhobuste talitamisel. Aastavanuste sälgude pidamine. Täkksälgude eraldamine määrasälgudest. Poolteiseaastaste sälgude talvine pidamine. Suguloomadeks määratud noortäkkude kasvatamine. Noortäkkude kastree-rimise aeg. Kastree-rimise teostamine. Sugunoorhobuste tree-nimine ja tööleõpetamine. Fondi „Nõukogude Armeed hobune” organiseerimine ja sellesse fondi arvatud hobuste kasvata-mise ja pidamise iseärasused. Tootmisbrigaadile noor-hobuste üleandmise tähtajad ja kord. Töö näiteid eesrindli-kest kolhoosidest noorhobuste üleskasvatamise alal.

7. Tööhobuste söötmine ja hooldamine. Põhiülesanne hobuste söötmise ja pidamise organiseerimisel — säilitada hobused aasta läbi terved ja töövõimelised. Söödad ja tüüp-söödaratsioonid mitmesuguste tööde teostamisel aasta-aegade järgi. Hobuste jootmine.

8. Hobuste kasutamine töödel. Tööliigid ja nende jaga-mine kategooriatesse: rasked, keskmised ja kerged.

Tiinete ja imetavate märadega töötamise reeglid ja töö-normid. Tööde päevakord hobustega töötamisel. Töötamine vahetushobustega. Transporditööd. Rakmed ja veokid. Sugu-täkkude kasutamine töödel. Eesrindlaste töökogemusi hobuste söötmise, pidamise ja kasutamise alal.

Praktilised tööd — 6 tundi.

Hobusefarmi zootehnilise arvestuse ning paaritus- ja varssumisplaani tundmaõppimine. Täkkude ja märade paa-rituseks ettevalmistamise tehnika omandamine. Osavõtt paarituskampaaniast: ekskursionid kunstliku seemenduse punkti. Ekskursionid parimasse hobusefarmi ja hobusekas-vandusse.

Osavõtt varssumistega seoses olevatest töödest. Varssade arenemise jälgimine. Varssade lisa söötmine ja kaalumine.

Imetavate märade ja varssade hooldamine. Osavõtt töödest, mis on seoses varssade võõrutamisega. Noorhobuste tree-ningu ja tööleõpetamise tundmaõppimine. Valvesolek

hobusetallis. Tööhobuste näidissöödaratsioonide läbiarutamine. Vaatlemine, kas hobuste kasutamine töödel toimub õigesti.

T e e m a 10.

Lindude söötmine, aretamine, pidamine ja hooldamine. Eesrindlike kolhooside ja eesrindlaste saavutusi ühislinnukasvatuse arendamisel — 6 tundi.

1. Linnukasvatuse rahvamajanduslik tähtsus. Linnukasvatussaadused. Lindude majanduslikult kasulikud omadused ja nende õige kasutamine. Haude-linnukasvatustsjaamade osatähtsus linnukasvatuse arendamisel.

2. Lindude aretus. Põhikarja komplekteerimine. Lindude munevuse arvestus ja emaslindude valiku teostamine produktiivsuse ja kehaehituse järgi.

Eesti NSV-s, sealhulgas eriti antud rajooni kolhoosides kasvatatavate plaaniliste kana-, pardi-, hane- ja kalkunitõugude majanduslik tähtsus ja iseloomustus.

Zootehniline arvestus linnufarmides. Kukkede, isaspartide, -hanede ja -kalkunite valik sugulindudeks. Emaslindude valik. Emaslindude arv ühe isaslinnu kohta. Emas- ja isaslindude kasutamisaeg kestus. Lindude märgistamine. Lindude aretamine kolhooside tõufarmides ja tootmisfarmides. Haudemunade valik.

Kolhooside eesrindlike tootmisfarmide kogemusi noorlindude üleskasvatamise ja lindude kvaliteedi parandamise alal.

3. Kana-, pardi-, hane- ja kalkunitibude kasvatamine. Isas- ja emaslindude söötmis- ja pidamistingimuste mõju munade viljastumisele, loodete arenemisele munades ja tibude kvaliteedile. Tibude väljahautamine inkubaatorites ja hauduja linnu all. Tibude valik. Ööpäevaste tibude transportimine.

Tibude söötmine, hooldamine ja pidamine varakevadisel perioodil. Ettevalmistused tibude vastuvõtmiseks. Temperatuurirežiim kana-, pardi-, hane- ja kalkunitibude kasvatamisel nende mitmesugustel vanusjärgudel. Tibude söödad ja söödaratsioonid. Tibude kindlustamine vitamiinide ja mineraalsöötadega. Söötade ettevalmistamise ja söötmise tehnika. Jootmine. Tibude arenemise igapäevane jälgimine.

Nõrkade tibude eraldamine ja neile lissööda andmine. Jooksuaiad ja uiteväljad eri tibuliikidele. Tibude hooldamine. Tibude laagriviisilisele pidamisele üleviimise aeg.

Tibude söötmine ja kasvatamine laagriiviisilisel pidamisel. Edasiveetavate onnide ehitus. Onnide paigutamine uuele kohale. Kombineeritud söötade, terade ja jahusöötade andmine lisasöödana laagriiviisilisel pidamisel. Tibude pidamine kõrrepõldudel. Tööde päevakord tibude laagriiviisilisel pidamisel. Tibude sortimine. Tibude kasvu ja arenemise kontrollimine. Tibude üleviimise tähtaeg ja kord täiskasvanud lindude rühma. Kontrollkaalumised. Eesrindlike linnutalitajate töökogemusi.

4. Peamised ülesanded eri liiki ja eri tootmissuunaga lindude söötmine ja pidamise organiseerimisel aastaalgade järgi. Lindude söödad. Täiskasvanud lindude söötmine munemisperioodiks ettevalmistamisel ja munemisperioodil. Kanade, partide, hanede ja kalkunite tüüpsöödaratsioonid. Mineraalsöötade söötmine. Lindude talvine söötmine ja pidamine. Veekogud ja nende kasutamine vesilindude pidamiseks. Munevuse arvestus. Lindude nuumamine.

Praktilised tööd — 6 tundi.

Osavõtt lindude valikust munevuse ja kehaehituse järgi. Lindude märgistamine. Zootehnilise arvepidamise ja arvestuse tundmaõppimine farmides. Munade kogumine. Kontrollpesade kasutamine. Sugumunade valik hautamiseks. Ekskursioon haude-linnukasvatusjaama. Tibude vastuvõtmine üleskasvatamiseks. Osavõtt haude-linnukasvatusjaamast saadud tibude üleskasvatamise töödest. Osavõtt eri linnuliikide suvisel pidamisel sooritatavaist töödest. Ekskursioonid eesrindlikesse linnufarmidesse, kus lindude pidamine ja tibude üleskasvatamine on organiseeritud eeskujulikult ning lindude munevus on kõrge.

T e e m a 11.

Põllumajandusloomade haigused ja nende vältimine. Eesrindlaste kogemusi põllumajandusloomade täieliku säilitamise ja haiguste likvideerimise alal — 6 tundi.

Zoohügieeni ja veterinaarprofülaktika tähtsus ja ülesanded sotsialistlikus loomakasvatuses. Loomade ja lindude tervise ja produktiivsuse sõltuvus neid ümbritseva keskkonna tingimustest (söötmine, hooldamine, pidamine ja kasutamine).

Zooveterinaar-reeglite täitmise kontrollimine.

Zoohügieen laudas ja karjamaal. Ruumide valgustuspinna normatiivid veistele, lammastele, sigadele, hobustele ja lindudele. Ruumide temperatuur veistele, lammastele, sigadele, hobustele ja lindudele. Desinfitseerimismeetodid. Ruumide ettevalmistamine talveks.

Sanitaar-hügieenilised nõuded karjamaade suhtes. Karjamaade puhastamine kividest, risust, okstest ning kahjulikest ja mürgistest taimedest. Karjamaade saastumine loomade siseparasiitide munade ja vastsetega ning võitlus selle vastu. Söötade kvaliteedi määramine. Söötade halva kvaliteedi näitajad (hallitus, mädanemine, mõrusus, kahjulikud lisandid jm.).

Joogikohtade iseloomustus ja nende suhtes esitatavad nõuded.

Zoohügieenilised nõuded loomade karjatamisel kastese lopsaka rohuga karjamaadel.

Loomade jalutamise ja suvise suplemise zoohügieeniline tähtsus.

Naha, kapjade, sõrgade ja sarvede hooldamine.

Põllumajandusloomade ja -lindude haigused. Looma haigestumise kindlakstegemine välistunnuste järgi. Loomade temperatuuri mõõtmine. Mittenakkushaiguste peamised põhjused: loomade halb hooldamine ning ebaõige söötmine, pidamine ja kasutamine. Mittenakkushaigused ja nende vältimine. Esmaabi loomade haigestumisel. Kolhoosi veterinaarapteek.

Nakkushaiguste põhjused. Loomade nakkuse allikad ja nakkushaiguste leviku teed. Abinõud nakkushaiguste vältimiseks ja likvideerimiseks.

Nakkushaiguste tõrje abinõud: isoleerimine, desinfitseerimine, karanteen ja ravimine. Loomakorjuste koristamise reeglid.

Loomatalitaja isiklik profülaktika inimesi ohustavate nakkushaigete loomade talitamisel.

Piroplasmaos ehk punatõbi, kärntõbi, kiini-muhktõbi, mao- ja sooleusstõved. Teised ohtlikumad infektsioonhaigused, nagu tuberkuloos, brutselloos jt. Nakkushaiguste tekkimine ja levik. Abinõud nende vältimiseks. Noorloomade haigused. Haiguste profülaktika ja ravi.

Sünnitusega ühenduses olevad haigused. Abinõud udarahaiguste vältimiseks ja haigestunud udara ravimine.

Praktilised tööd — 6 tundi.

Farmide vesivarustuse tundmaõppimine. Loomakasvatuse ruumide koristamine. Sõnnikuhoidlate ja virtsakaevude kohta esitatavate nõuete tundmaõppimine. Tööd ruumide ettevalmistamisel talve vastu. Karjamaade koristamine.

Ruumide desinfitseerimine. Tiinete emasloomade ettevalmistamine poegimiseks. Veterinaararsti või veterinaarvelskri abistamine loomade ravimisel.

Toimetaja L. Martinsoo.

Tehniline toimetaja I. Vahtre.

Korrektorid L. Golberg ja M. Eesmaa.

Ladumisele antud 30. XI 1953. Trükkimisele antud 18. XII 1953. Trükiarv 2000. Paber 54×84, ¹/₁₆. Trükipoognaid 1,5. Formaadile 60×92 kohaldatud trükipoognaid 1,23. Arvutuspoognaid 1,32. MB-18524. Hans Heidemanni nimeline trükikoda, Tartu, Vallikraavi 4. Tellimise nr. 4461.

На эстонском языке.

Основы животноводства (зоотехминимум). Примерная программа первого года обучения на трехлетних зоотехнических курсах.

Tasuta.

Tasuta

A-19859

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00795387 2